

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 2005

Συνέντευξη Τύπου του ΤΕΕ/ΤΚΜ

A.	Περιβαλλοντική Πολιτική: Κόσμος – Ευρώπη – Ελλάδα	1
B.	ΤΕΕ/ΤΚΜ και Περιβάλλον	3
Γ.	Μεγάλη καμπάνια του ΤΕΕ/ΤΚΜ για το Αστικό Περιβάλλον, 2005 – 2006	4
Δ.	Συνοπτική παρουσίαση θέσεων και επεξεργασιών του ΤΕΕ/ΤΚΜ.....	5
Δ.1.	Προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την κατάρτιση των κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης, σε θέματα περιβάλλοντος.	5
Δ.2	Εναρμόνιση του Εθνικού Περιβαλλοντικού Δικαίου με το Κοινοτικό.....	7
Δ.3	Επικίνδυνα απόβλητα.....	9
Δ.4	Πρωτόκολλο του Κιότο	11
Δ.5	Προστασία λίμνης Κορώνειας.....	13
Δ.6	Έργα Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Υγρών Αποβλήτων	14
Δ.7	Έργα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων	15
Δ.8	Αντιπλημμυρική Προστασίας της Θεσ/νίκης.	16
Δ.9	Ατμοσφαιρική Ρύπανση.....	17
Δ.10	Θερμαϊκός Κόλπος.....	18
Δ. 11	Μονάδα επεξεργασίας απορριμμάτων Ν. Ημαθίας.....	19

A. Περιβαλλοντική Πολιτική: Κόσμος – Ευρώπη – Ελλάδα

Στην τελευταία δεκαετία του προηγούμενου αιώνα, παρακολουθήσαμε παγκόσμιες διασκέψεις, σχεδόν αποκλειστικά αφιερωμένες στην προστασία του περιβάλλοντος, αντανακλώντας τη διαρκώς διευρυνόμενη ευαισθητοποίηση για το μέλλον του πλανήτη. Βεβαίως οι εξαγγελίες και τα ευχολόγια του Ρίο άρχισαν σταδιακά να αποσύρονται, όσο πιο δεσμευτικές γινόντουσαν οι συμβάσεις για την υλοποίησή τους. Παρ' όλα αυτά το πρωτόκολλο του Κιότο του '97 κατέληξε φέτος το Φεβρουάριο να γίνει συνθήκη, χωρίς βεβαίως τη συμμετοχή των ΗΠΑ, του μεγαλύτερου ρυπαντή, με ποσοστό συμμετοχής 36,1% επί του συνόλου των εκπομπών.

Η Ευρώπη πρωτοστάτησε παγκοσμίως, όχι μόνο με προτάσεις, συμμετοχές στις συνδιασκέψεις και αντίστοιχες δεσμεύσεις, αλλά στην εφαρμογή πραγματικά περιβαλλοντικής πολιτικής. Το σημαντικό στοιχείο αυτής της πολιτικής είναι ότι δεν περιορίζεται σε σημειακά νομοθετήματα, μέτρα και δράσεις αλλά δημιουργεί έναν ιστό που διαπερνά και χαρακτηρίζει, ως ενιαία λογική, όλη την Ενωτική δραστηριότητα. Βεβαίως υπάρχουν σοβαρές εσωτερικές αντιδράσεις από κράτη – μέλη των οποίων θίγονται οι οικονομίες, όπως και η αδυναμία άλλων να συμμορφωθούν με τις νέες Ευρωπαϊκές επιταγές.

Στην Ελλάδα, παρά τη σχετική βελτίωση, χάρις κυρίως στα δύο τελευταία ΚΠΣ καθώς και στην αναγκαστική εναρμόνιση της Εθνικής Νομοθεσίας με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, υπάρχουν σημαντικότερες ελλείψεις:

- Στην πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος:

Η Κεντρική Εξουσία αλλά και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, δεν έχουν αποδεχτεί στην πράξη ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι αναπόσπαστος παράγοντας της αναπτυξιακής πορείας και όχι μία έξωθεν επιβεβλημένη διαδικασία. Το αποτέλεσμα είναι, η περιβαλλοντική πολιτική να περιορίζεται σε συγκεκριμένα προγράμματα, τα μέτρα και οι δράσεις να είναι αποσπασματικά και συχνά αλληλοαναιρούμενα, η διαδικασία ελέγχου γραφειοκρατική. Για παράδειγμα, στα δύο τελευταία ΚΠΣ, υπήρξαν Επιχειρησιακά προγράμματα Περιβάλλοντος (ΕΠΠΕΡ), αλλά δεν υπήρξε περιβαλλοντική λογική σχεδιασμού των ΚΠΣ. Έγιναν Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τα επιμέρους έργα, μεγάλα ή μικρά, αλλά ποτέ δεν έγινε συνολική περιβαλλοντική αποτίμηση των δράσεων.

- Σε θέματα θεσμών:

Υπάρχουν σημαντικότερες καθυστερήσεις στην εναρμόνιση του ελληνικού θεσμικού πλαισίου με τις ευρωπαϊκές οδηγίες. Σημαντικό ζήτημα όμως είναι να πάψει να είναι γραφειοκρατική η διαδικασία εναρμόνισης, να γίνεται σοβαρή προετοιμασία και να υπάρχει ουσιαστική εκπροσώπηση της χώρας μας στις ευρωπαϊκές ομάδες τεχνοκρατών που προετοιμάζουν τις οδηγίες. Έτσι ώστε και να

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ακούγεται ο λόγος της χώρας μας, και να προσδιορίζονται έγκαιρα οι όποιες συνέπειες, για να προετοιμάζεται η ελληνική κοινωνία και αγορά.

- Σε θέματα οικονομικών πόρων:

Μία ορθολογική περιβαλλοντική πολιτική προβλέπει την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για την πραγματοποίηση των απαραίτητων έργων. Η ακολουθούμενη από την Ελληνική πολιτεία είναι τόσα λεφτά έχω, αυτά τα έργα κάνω, με αποτέλεσμα την υποτίμηση των έργων περιβάλλοντος και των οικονομικών τους απαιτήσεων. Τα κονδύλια από το Γ' ΚΠΣ για το περιβάλλον ήταν περιορισμένα, παρά την περιβαλλοντική του κατεύθυνση, και μειώθηκαν ακόμα περισσότερο με την τελευταία αναθεώρηση του ΕΠΠΕΡ. Αντίστοιχα στο ΠΕΠ Κ. Μακεδονίας υπήρχε μόνο ένα μέτρο για το περιβάλλον με ελάχιστους πόρους.

- Στις υποδομές:

Όλα τα παραπάνω, έχουν ως αποτέλεσμα σημαντικότερες ελλείψεις σε πολύ βασικές περιβαλλοντικές υποδομές. Ενώ η ΕΕ στοχεύει με τα νέα της χρηματοδοτικά εργαλεία σε επόμενη γενιάς περιβαλλοντικές δράσεις, η Ελλάδα έχει ακόμα 1300 χώρους ανεξέλεγκτης απόρριψης αστικών απορριμμάτων, 4 πόλεις που διαθέτουν τα λύματά τους σε αποδέκτες χωρίς επεξεργασία και 287.000 τόνους επικινδύνων αποβλήτων ανά έτος, που δεν ξέρει τι να τα κάνει.

B. ΤΕΕ/ΤΚΜ και Περιβάλλον

Η δράση του ΤΕΕ/ΤΚΜ σχετικά με τα θέματα περιβάλλοντος έχει διάρκεια και συνέχεια που εξασφαλίζεται με:

- τη σαφή περιβαλλοντική διάσταση του προγραμματισμού δραστηριοτήτων όλων των διοικήσεων των τελευταίων ετών
- τη διαρκή συγκρότηση Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος σε κάθε θητεία κατά την τελευταία εικοσαετία.
- την ειδική γνώση και εμπειρία των μελών του, μελετητών και κατασκευαστών έργων περιβάλλοντος, στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης σε αντίστοιχους τομείς, μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας και Ερευνητικών Ιδρυμάτων, τα οποία στελεχώνουν τις Μόνιμες Επιτροπές και τις Ομάδες Εργασίας που συγκροτεί.
- την Περιφερειακή δομή του ΤΕΕ που επιτρέπει τη συνεργασία των Τμημάτων, την ανταλλαγή εμπειριών για τοπικά θέματα αλλά κυρίως τη διαμόρφωση θέσεων για τα Πανελλαδικής εμβέλειας θέματα.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ, ασκεί το ρόλο του, ως Τεχνικός Σύμβουλος της Πολιτείας με μία σειρά δραστηριοτήτων όπως:

- Διερεύνηση θεμάτων περιβάλλοντος για τη συγκρότηση και τεκμηρίωση θέσεων και προτάσεων
- Υποβολή προτάσεων αλλά και άσκηση κριτικής προς την Κεντρική, την Περιφερειακή Διοίκηση και την Αυτοδιοίκηση.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών με εκλαΐκευση των θεμάτων και παρουσίασή τους σε ανοιχτές εκδηλώσεις και άμεση συνεργασία με τα ΜΜΕ.
- Συνεργασία με άλλους φορείς, εθνικές και διεθνείς Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, Επιμελητήρια Μηχανικών άλλων χωρών.
- Επιμόρφωση και ενημέρωση των μηχανικών για τη σύγχρονη τεχνολογία και τεχνογνωσία περιβαλλοντικής προστασίας.

Η τεκμηρίωση των θεμάτων, οι προτάσεις και οι παρεμβάσεις του αφορούν σε όλους τους τομείς που προαναφέρθηκαν, όπως φαίνεται από τις παρακάτω δράσεις της τελευταίας τριετίας

- Για θέματα Περιβαλλοντικής Στρατηγικής:
 - Υπομνήματα προς το Περιφερειακό Συμβούλιο για το ΠΕΠ Κ. Μακεδονίας του Γ' ΚΠΣ
 - Υπομνήματα προς τον Πρωθυπουργό και την Πολιτική Ηγεσία της χώρας με αφορμή τις Διεθνείς Εκθέσεις.
 - Προτάσεις προς την ΠΚΜ για τη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής σε θέματα Περιβάλλοντος (Δ.1).
 - Για θεσμικά θέματα:
 - Εναρμόνιση του Εθνικού Δικαίου στην Ευρωπαϊκή Νομοθεσία Περιβάλλοντος (Δ.2)
 - Προτάσεις για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την εναρμόνισή του με την Οδηγία 97/11 (Ν. 3010/2002)
 - Θέσεις για την εναρμόνιση της Εθνικής Νομοθεσίας με την Οδηγία 2000/60 για τη διαχείριση των υδατικών πόρων.
 - Προτάσεις για τη διαχείριση των Επικινδύνων Αποβλήτων (Δ.3)
 - Πρωτόκολλο του Κιότο. Προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ για την άμεση και σωστή λειτουργία του συστήματος ελέγχου εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (Δ.4)
 - Κριτική της ΚΥΑ για την προστασία της Κορώνειας (Δ.5)
 - Πρόταση για τη συγκρότηση φορέα διαχείρισης του Θερμαϊκού Κόλπου
 - Για θέματα αναγκαίων έργων, δράσεων και αντίστοιχων οικονομικών πόρων.
 - Μελέτες του ΤΕΕ/ΤΚΜ για τα αναγκαία έργα διαχείρισης Υγρών (Δ.6) και Στερεών Αστικών αποβλήτων (Δ.7)
 - Αντιπλημμυρική προστασία της Θεσσαλονίκης (Δ.8)
 - Αντιπλημμυρική προστασία της Κ. Μακεδονίας
 - Master plan Κορώνειας (Δ.5)
 - ΧΥΤΑ Ν. Ημαθίας (Δ.11)

Γ. Μεγάλη καμπάνια του ΤΕΕ/ΤΚΜ για το Αστικό Περιβάλλον, 2005 – 2006

Στην παρούσα φάση το ΤΕΕ/ΤΚΜ, αρχίζει την υλοποίηση ενός πολύ φιλόδοξου προγράμματος που αφορά τις «**Αστικές οχλήσεις στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης**».

Η έναρξη του προγράμματος συμπίπτει με τη Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, που φέτος είναι αφιερωμένη στις «**Πράσινες Πόλεις**». Το κλείσιμό του, μετά από ένα χρόνο, θα συμπίπτει με την προεκλογική περίοδο για την ανάδειξη των νέων οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η χρονική συγκυρία θα είναι ιδανική για την αξιοποίηση των πορισμάτων του προγράμματος, αφού θα τεθούν υπόψη των υποψήφιων Δημοτικών και Νομαρχιακών αρχόντων και θα ζητηθεί η δέσμευσή τους για την υλοποίηση των προτάσεων που εντάσσονται στην αρμοδιότητά τους.

Τα θέματα που θα θιγούν είναι επιγραμματικά:

- Ατμοσφαιρική ρύπανση
- Θόρυβος – δονήσεις - ακτινοβολίες
- Κυκλοφοριακό – Μέσα Μαζικής Μεταφοράς
- Έλλειψη - κατανομή χώρων πρασίνου – χρήσεις γης
- Αισθητική της πόλης
- Λειτουργικότητα
- Σχέση της πόλης με τη θάλασσα
- Γεινίαση του αστικού ιστού με τη βιομηχανία
- Πλημμύρες - φυσικές καταστροφές
- Παράνομες και επικίνδυνες δραστηριότητες εντός του αστικού ιστού
- Στερεά – Υγρά απόβλητα
- Κατανάλωση Ενέργειας

Προφανώς, η συνολική υποβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος δεν προκύπτει απλώς ως άθροισμα των επιπτώσεων κάθε μιας από τις παραπάνω παραμέτρους, αλλά και από τη συνέργεια και τις αλληλεπιδράσεις τους. Γι' αυτό, στόχος του προγράμματος είναι η ποσοτική και ποιοτική καταγραφή των κυριότερων οχλήσεων και των περιβαλλοντικών προβλημάτων της πόλης, ο υπολογισμός δεικτών ποιότητας ζωής – βιωσιμότητας, βεβαίως ο καταμερισμός ευθυνών σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και κυρίως η συγκρότηση προτάσεων για μέτρα, άμεσα, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα για τη θεραπεία τους.

Δεδομένου ότι πάγια αρχή του ΤΕΕ/ΤΚΜ είναι η ανάγκη της ουσιαστικής συμμετοχής των πολιτών στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν την ποιότητα ζωής τους, η διαδικασία που θα ακολουθηθεί, εκτός από τη συγκρότηση ομάδων ειδικών για τη μελέτη των θεμάτων, θα περιλαμβάνει: στατιστική έρευνα για την καταγραφή των προβλημάτων από τους ίδιους τους πολίτες, ενημερωτική καμπάνια, ανοιχτές εκδηλώσεις, με συμμετοχή φορέων και πολιτών για τα επί μέρους θέματα, ώστε να εξασφαλιστεί αμφίδρομη πληροφόρηση, συνεργασία με την Αυτοδιοίκηση και τους τοπικούς φορείς. Άλλωστε η καμπάνια ξεκινά με ενημερωτικό σποτ στην τηλεόραση, σε συνεργασία με την ΕΡΤ3 ενώ προβλέπεται και η παραγωγή ντοκουμαντέρ.

Σχετικά δε με τις προτάσεις, στόχος είναι να μην περιοριστούν σε μεγάλα επονομαζόμενα και ακριβά έργα αλλά και σε απλές, εύκολες και κοινής λογικής λύσεις που μπορούν να βελτιώσουν αισθητά την καθημερινότητά μας.

Τέλος, η μελέτη των αστικών οχλήσεων ξεκινά από τη Θεσσαλονίκη αλλά δεν θα σταματήσει εκεί. Θα συνεχιστεί και για τα άλλα αστικά κέντρα της Κεντρικής Μακεδονίας, όπου υπάρχει ακόμα η δυνατότητα όχι μόνο βελτιωτικών αλλά και προληπτικών δράσεων.

Ήδη έχει γίνει μελέτη των θεμάτων που αφορούν την **Ατμοσφαιρική Ρύπανση στο Πολεοδομικό Συγκρότημα της Θεσσαλονίκης** (Δ.9) και προγραμματίζεται διήμερη εκδήλωση τον Οκτώβριο.

Άλλες εκδηλώσεις που προγραμματίζονται για το φθινόπωρο είναι συνάντηση φορέων για το **Θερμαϊκό Κόλπο** (Δ.10), όπου θα παρουσιαστούν και θα συζητηθεί ολοκληρωμένη πρόταση του Τμήματος για τη δημιουργία φορέα διαχείρισής και ημερίδα για τη **Διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων**.

Δ. Συνοπτική παρουσίαση θέσεων και επεξεργασιών του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Δ1. Προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για την κατάρτιση των κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης, σε θέματα περιβάλλοντος.

«Σχετικά με τον στόχο της αναβάθμισης και προστασίας του περιβάλλοντος, βασική παρατήρηση είναι ότι ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση σχεδιάζει τα επόμενα βήματα με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη, η χώρα μας και κατά συνέπεια η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δεν έχει λύσει πρωτογενή προβλήματα και στερείται βασικών περιβαλλοντικών υποδομών. Οι λόγοι είναι γνωστοί:

- Οι ελλείψεις του θεσμικού πλαισίου. Η εναρμόνιση των εθνικών θεσμών με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες γίνεται γραφειοκρατικά -όπως στην περίπτωση της διαχείρισης υδατικών πόρων - ή καθόλου, όπως στην περίπτωση των επικινδύνων αποβλήτων. Το αποτέλεσμα είναι η αδυναμία προγραμματισμού δράσεων, σύνταξη μελετών, ωρίμανση και υλοποίηση έργων.
- Η έλλειψη ορθολογικού προγραμματισμού, τα πρωθύστερα, οι σημαιακές επεμβάσεις. Σημαντικό παράδειγμα είναι η διαχείριση των αστικών απορριμμάτων, όπου συντάχθηκαν τα Νομαρχιακά Σχέδια, για να φανεί στη συνέχεια η αδυναμία συνεργασίας τους και η ανάγκη σύνταξης Περιφερειακών Σχεδίων και εν τέλει Εθνικού Σχεδίου. Το αποτέλεσμα είναι όχι μόνο η έλλειψη υποδομών και διαδικασιών ολοκληρωμένης διαχείρισης αλλά και η ύπαρξη, πανελλαδικά και στην περιφέρειά μας, πολλών χώρων όπου συνεχίζεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη.
- Η έλλειψη πόρων. Παρότι το Γ' ΚΠΣ είχε θεωρητικά περιβαλλοντική κατεύθυνση, τα κονδύλια που διατέθηκαν για το περιβάλλον ήταν περιορισμένα ενώ στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης του ΕΠΠΕΡ μειώθηκαν ακόμα περισσότερο. Αντίστοιχα στο ΠΕΠ κ. Μακεδονίας υπήρχε μόνο ένα μέτρο για το περιβάλλον με ελάχιστους πόρους, όπως αρχικά είχαμε παρατηρήσει.
- Η έλλειψη επαρκώς ενημερωμένης και στελεχωμένης Δημόσιας Διοίκησης, οργανωμένης με επιχειρησιακά χαρακτηριστικά και η μη υποστήριξη δομών όπως το Σώμα ελεγκτών περιβάλλοντος, ώστε να εξασφαλιστεί ο ουσιαστικός έλεγχος και η απρόσκοπτη εφαρμογή νόμων και θεσμών.

και κυρίως η έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης σε πολιτικό επίπεδο, η οποία να διαπνέει την Πολιτεία, την Τοπική Αυτοδιοίκηση και βεβαίως τους πολίτες.

Με αυτά τα δεδομένα, άμεσα ζητούμενα είναι:

- Η ολοκλήρωση των αναγκαίων έργων διαχείρισης στερεών και υγρών αστικών αποβλήτων μέχρι το 2006. Για όσα έργα δεν υλοποιηθούν, να εξασφαλιστεί η ωριμότητά τους και η δυνατότητα χρηματοδότησης για άμεση υλοποίησή τους στην αρχή της νέας περιόδου.
- Η συγκρότηση εθνικής νομοθεσίας για τη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων ώστε να προχωρήσει άμεσα ο σχεδιασμός έργων και η ωρίμανση μελετών για την υλοποίησή τους στη νέα περίοδο.
- Η ενεργοποίηση του νόμου για τη διαχείριση των υδατικών πόρων ώστε να προχωρήσουν οι σχετικές μελέτες και να υλοποιηθεί το πνεύμα της οδηγίας για αειφόρο διαχείριση.
- Η συγκρότηση οργανωμένης δομής και σχεδίου για τη διαχείριση του Θερμαϊκού κόλπου, η διαμόρφωση δηλαδή πλήρους υπόβαθρου ώστε οι απαιτούμενες δράσεις να ενταχθούν στο νέο σχέδιο.
- Η ολοκλήρωση μέχρι το 2006 των άμεσων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας ώστε να προχωρήσουμε σε πληρέστερες μορφές διαχείρισης.
- Η οργάνωση και ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης. Οι περιβαλλοντικοί στόχοι της Ε.Ε. όπως αναγράφονται στην Εγκύκλιο 2 του ΥΠΟΙΚΟ, απαιτούν εκτός από θεσμούς,

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ορθολογικό σχεδιασμό και σύγχρονη τεχνολογία, σημαντικές ικανότητες και γνώσεις από τη Δημόσια Διοίκηση για να παρακολουθήσει και να ελέγξει την επίτευξη των στόχων.

Δυστυχώς, ούτε η χώρα και φυσικά ούτε η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας μπορούν να αντιμετωπίσουν απρόσκοπτα τις νέες προκλήσεις, εφόσον υπάρχει σωρεία ανοιχτών ζητημάτων τα οποία όφειλαν να έχουν λυθεί από τις μέχρι τώρα δράσεις και μέσω των τριών Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης. Επομένως, το νέο σχέδιο Ανάπτυξης εκ των πραγμάτων χρεώνεται να καλύψει τις ελλείψεις του τρέχοντος και των παρελθόντων.

Ευελπιστούμε σε μία στενή συνεργασία με την Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας, ώστε μετά την κατάρτιση των Κατευθύνσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης και τον ελάχιστο διαθέσιμο χρόνο για την υποβολή σχετικών προτάσεων, να προχωρήσουμε οργανωμένα στα επόμενα βήματα που καθορίζει η σχετική εγκύκλιος του Υπ.Οι.Ο.»

Δ.2 Εναρμόνιση του Εθνικού Περιβαλλοντικού Δικαίου με το Κοινοτικό

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ παρακολουθεί συστηματικά τη περιβαλλοντική νομοθεσία και την εξέλιξη της σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο, έργο που παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες καθώς Εθνικός Φορέας ή Υπουργείο δεν έχει πλήρη εικόνα για το συγκεκριμένο θέμα.

Βασικό συμπέρασμα αυτής της παρακολούθησης είναι η ανάγκη ενίσχυσης και επιτάχυνσης της διαδικασίας εναρμόνισης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας με τις ευρωπαϊκές οδηγίες περιβάλλοντος. Η διαδικασία αυτή σήμερα εξελίσσεται με σημαντική καθυστέρηση, εκθέτει και κοστίζει στην χώρα μας και έχει αρνητικές επιπτώσεις στην διαχείριση του περιβάλλοντος και στην κατανομή των πόρων. Αποδεικνύει δε την συνολική υποτίμηση των περιβαλλοντικών θεμάτων. Η διαδικασία εναρμόνισης του θεσμικού πλαισίου δεν αποτελεί μια απλή γραφειοκρατική διαδικασία αλλά έχει σημαντικό πολιτικό και τεχνοκρατικό χαρακτήρα, μπορεί να συνεισφέρει στην ποιότητα ζωής και στην ολοκληρωμένη διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα βέβαια απαιτεί σημαντική προετοιμασία και εκπροσώπηση της χώρας μας στις αντίστοιχες ευρωπαϊκές ομάδες -υπουργών και τεχνοκρατών- που προετοιμάζουν τις οδηγίες ώστε ο λόγος της χώρας μας να ακούγεται, να είμαστε ουσιαστικά προετοιμασμένοι για την εφαρμογή των οδηγιών και να προσδιορίζονται εκ των προτέρων οι όποιες επιπτώσεις των ευρωπαϊκών οδηγιών στην ελληνική κοινωνία και αγορά.

Σημειώνεται ότι εκκρεμούν τουλάχιστον 10 σημαντικότερες περιβαλλοντικές οδηγίες όπως αυτή που αφορά στην αποτέφρωση των αποβλήτων, το όζον στον ατμοσφαιρικό αέρα, την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον, αλλά και τροποποιήσεις παλαιότερων οδηγιών όπως αυτή που αφορά στην αντιμετώπιση των κινδύνων ατυχημάτων μεγάλης έκτασης, τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασιών. Επιπλέον εντός του 2005 η Ελλάδα θα πρέπει να ενσωματώσει στο δίκαιο της οδηγίες που αφορούν σε επικίνδυνες ουσίες, τη χρήση οργανικών διαλυτών κ.α.

Οδηγίες που η εναρμόνισή τους εκκρεμεί επί 3 και πλέον χρόνια

- Οδηγία 2001/42/ΕΚ, «Σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων»
- Οδηγία 2001/80/ΕΚ, «Για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων»
- Οδηγία 2001/81/ΕΚ, «Σχετικά με εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών για ορισμένους ατμοσφαιρικούς ρύπους»
- Οδηγία 2000/76/ΕΚ, «Για την αποτέφρωση των αποβλήτων» Η Ελλάδα έχει ήδη καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο
- Κανονισμός 2037/2000 για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στοιβάδα του όζοντος.

Οδηγίες με τις οποίες οφείλει να εναρμονιστεί η Ελληνική Νομοθεσία εντός του 2005

Μήνας προσαρμογής	Τίτλος οδηγίας
Φεβρουάριος 2005	Οδηγία 2003/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και για την κατάργηση της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ του Συμβουλίου
Μάιος 2005	Οδηγία 2004/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για την τροποποίηση της οδηγίας 97/68/ΕΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τα ληπτά μέτρα κατά της εκπομπής αερίων και σωματιδιακών ρύπων προερχόμενων από κινητήρες εσωτερικής καύσης που τοποθετούνται σε μη οδικά κινητά μηχανήματα

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ιούνιος 2005	<p>Οδηγία 2003/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, σχετικά με τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν το περιβάλλον και με την τροποποίηση όσον αφορά τη συμμετοχή του κοινού και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, των οδηγιών 85/337/ΕΟΚ και 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου</p> <p>Οδηγία 2003/105/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2003, για τροποποίηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες</p>
Αύγουστος 2005	<p>Οδηγία 2004/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, που τροποποιεί την οδηγία 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας - Δήλωση του Συμβουλίου, της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου</p>
Σεπτέμβριος 2005	<p>Οδηγία 2004/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τον περιορισμό των εκπομπών πτητικών οργανικών ενώσεων που οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε χρώματα διακόσμησης και βερνίκια και σε προϊόντα φανοποιίας αυτοκινήτων και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/13/ΕΚ</p> <p>Οδηγία 2004/73/ΕΚ της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, για εικοστή ένατη φορά, της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν στην ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικινδύνων ουσιών (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)</p>

Δ.3 Επικίνδυνα απόβλητα

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της χώρας και μια σοβαρή πηγή πρόκλησης ρύπανσης στο έδαφος, στα ύδατα και στο περιβάλλον γενικότερα είναι η έλλειψη ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου και βασικών υποδομών για τη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων.

Επικίνδυνα χαρακτηρίζονται τα απόβλητα που περιέχουν τοξικές, εκρηκτικές, εύφλεκτες, καρκινογόνες, ραδιενεργές, ερεθιστικές και μεταλλαξιογόνες ουσίες καθώς και κάθε ουσία που μπορεί να προκαλέσει αλλοιώσεις στα νερά, τον αέρα ή το έδαφος.

Η παραγόμενη ποσότητα στερεών ΕΠ.ΑΠ και ιλύων στο σύνολο της χώρας έχει σταθεροποιηθεί τα τελευταία στους 287000 περίπου τον/ετος, παρουσιάζοντας μείωση της τάξης του 33% σε σχέση με το 1988. Περίπου το 85 – 90% της ετήσιας παραγωγής ΕΠ.ΑΠ προέρχεται από ένα μικρό σχετικά αριθμό μονάδων (20 έως 25), από τους κλάδους της μεταλλουργίας, της διύλισης του αργού πετρελαίου και της παραγωγής χημικών προϊόντων και λιπασμάτων.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από τα ετήσια παραγόμενα ΕΠ.ΑΠ περίπου:

- Το 76% αποθηκεύονται προσωρινά σε ειδικούς χώρους, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία
- Το 22.50% ανακυκλώνονται ως παραπροϊόντα, ως καύσιμα ή ως πρόσθετα υλικά
- Το 1% υφίστανται επεξεργασία με σταθεροποίηση / στερεοποίηση
- Ποσοστό μικρότερο του 0.50% μεταφέρονται στο εξωτερικό για ανακύκλωση, θερμοκαταστροφή ή τελική διάθεση.

Ένα σημαντικό πρόβλημα σχετικό με τη διασυνοριακή μεταφορά των επικινδύνων, είναι η απαγόρευση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Πειραιά να διακινούνται από το λιμάνι της, όσα παράγονται από δραστηριότητες εκτός των διοικητικών ορίων της, με αποτέλεσμα ο κύριος όγκος τοξικών και επικινδύνων αποβλήτων, που παράγονται από την υπόλοιπη χώρα και μεταφέρονται στο εξωτερικό, **να διακινούνται από το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης.**

Κατά συνέπεια μεγάλες ποσότητες επικινδύνων και τοξικών αποβλήτων διασχίζουν σχεδόν όλη τη χώρα, αυξάνοντας τις πιθανότητες πρόκλησης ατυχημάτων με σοβαρότατες συνέπειες για τη δημόσια υγεία. Παράλληλα αυξάνεται το κόστος διάθεσής τους ενώ η κατ' έτος αύξηση των διακινούμενων ποσοτήτων από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, μειώνει τη δυνατότητα ελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Παρά τις επανειλημμένες κινήσεις της ΝΑ Θεσσαλονίκης, η ΝΑ Πειραιά δεν έχει άρει την απαγόρευση.

Στον πίνακα φαίνονται οι ποσότητες που διακινούνται από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης σε σχέση με τις παραγόμενες στο Νομό.

Έτος	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
διακινούμενες ποσότητες (τόνοι)	14	150	83	368	425	1029	404	1566
παραγόμενες στο Νομό. (τόνοι)	11	1,5	11	10	16	3,5	266	880*

* Στις ποσότητες αυτές περιλαμβάνονται οι 756 τόνοι ληγμένων φυτοφαρμάκων της ΔΙΑΝΑ που μεταφέρθηκαν στην Γερμανία για καταστροφή.

Πάντως το ποσοστό των επικινδύνων αποβλήτων που μεταφέρεται στο εξωτερικό για τελική διάθεση είναι πολύ μικρό σε σχέση με τις παραγόμενες ποσότητες και αυτό οφείλεται κυρίως στο κόστος. Ειδικά οι μικρές δραστηριότητες είναι εξαιρετικά δύσκολο να αντεπεξέλθουν σε αυτή τη δαπάνη με αποτέλεσμα πολλά από τα παραγόμενα επικίνδυνα απόβλητα να διατίθενται είτε σε χώρους διάθεσης μη επικινδύνων ή να απορρίπτονται ανεξέλεγκτα. Αποτέλεσμα είναι η ύπαρξη στην Ελλάδα σημαντικού αριθμού ρυπασμένων χώρων, γεγονός που δημιουργεί την ανάγκη να αντιμετωπιστεί το έδαφος, η «ρυπασμένη γη» ως καθαυτό απόβλητο. Ωστόσο, είναι αρκετές οι περιπτώσεις όπου βιομηχανικά συγκροτήματα αναζητούν εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης κάποιων συγκεκριμένων κατηγοριών αποβλήτων.

Στο Νομό Θεσσαλονίκης μέχρι στιγμής υπάρχουν εννέα (9) αδειοδοτημένες εταιρίες συλλογής και μεταφοράς επικινδύνων αποβλήτων και δύο (2) χώροι που διαθέτουν άδεια για προσωρινή αποθήκευση επικινδύνων αποβλήτων. Στην Αθήνα, στην περιοχή Ασπροπύργου, τα τελευταία δύο χρόνια λειτουργεί βιομηχανία επεξεργασίας και αξιοποίησης επικινδύνων αποβλήτων για την παραγωγή κυρίως εναλλακτικών καυσίμων.

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι:

- Η έλλειψη ενός ολοκληρωμένου νομοθετικού πλαισίου
- Η έλλειψη Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων.
- Η μη ύπαρξη χώρων υγειονομικής ταφής επικινδύνων αποβλήτων και ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων επεξεργασίας /αποτέφρωσης τους
- Η προσωρινή – ημιελεγχόμενη – αποθήκευση που ακολουθείται σε συντριπτική πλειοψηφία από παράνομη απόρριψη,
- Η έλλειψη στοιχείων σε εθνικό και νομαρχιακό επίπεδο αναφορικά με τις παραγόμενες ποσότητες επικινδύνων αποβλήτων καθώς και των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών τους.

συνηγορούν στη δημιουργία ενός σοβαρού προβλήματος σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με αντίκτυπο τόσο στο περιβάλλον όσο και στην βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας.

Με βάση τα παραπάνω, κάποιες άμεσες και αναγκαίες δράσεις είναι οι εξής:

1. **η συμπλήρωση της ισχύουσας νομοθεσίας** με εθνικό σχεδιασμό και διαδικασίες περιφερειακής διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων, εμπλοκή των αρμόδιων περιφερειακών υπηρεσιών στις διαδικασίες έκδοσης αδειών για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων, συλλογής στοιχείων, τήρησης μητρώων, σύνταξης εκθέσεων κλπ. Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων θα πρέπει να συνοδεύεται από ενίσχυση με εξειδικευμένο προσωπικό.
2. Η ένταξη στο εθνικό σχεδιασμό και η κατασκευή μονάδας αδρανοποίησης και επεξεργασίας και χώρου διάθεσης υπολειμμάτων **και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**.
3. η σύνταξη και εφαρμογή εθνικού σχεδίου για τις διαδικασίες εξαγωγής των επικινδύνων αποβλήτων σε άλλες χώρες με κριτήρια περιβαλλοντικά, χωροταξικά και οικονομικά. Θεωρούμε ότι είναι αναγκαία η άμεση διαμεσολάβηση του ΥΠΕΧΩΔΕ για την άρση της απόφασης του Νομάρχη Πειραιά για την εξαγωγή των επικινδύνων αποβλήτων.
4. Προετοιμασία της χώρας μας και η εναρμόνισή της με την νέα Θεματική Στρατηγική για την Προστασία του Εδάφους που προωθείται από την Ε.Ε.
5. Εκπόνηση ελληνικής νομοθεσίας σχετική με την ποιότητα των εδαφών (οριακές τιμές ρύπων) σε σχέση με τις χρήσεις γης. Είναι αναγκαία προς αυτήν τη κατεύθυνση η εκπόνηση των μελετών Εκτίμησης του Περιβαλλοντικού Κινδύνου για το έδαφος και το υπόγειο νερό. Παράλληλα απαιτείται:
 - Η δημιουργία ενός καταλόγου ρυπασμένων περιοχών σε εθνικό/ περιφερειακό επίπεδο όπου θα έχουν καταγραφεί όλα τα χαρακτηριστικά των εδαφών και του υπόγειου νερού, με σκοπό την εξυγίανσή τους.
 - Η καθιέρωση ενός συστήματος περιβαλλοντικού ελέγχου του εδάφους και των υπόγειων νερών, ώστε ο έλεγχος να γίνεται συστηματικά και να χρησιμοποιεί αναλυτικές ενιαίες μεθόδους για λόγους συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων.

Αξίζει να σημειωθεί σ' αυτό το σημείο η ύπαρξη βαρύτατα ρυπασμένων εδαφών στη Θεσσαλονίκη όπως στην περίπτωση της **DIANA** και των βυρσοδεψείων, θέματα με τα οποία ήδη ασχολείται το ΤΕΕ/ΤΚΜ.

Χρήσιμη επίσης θα ήταν η σύσταση **Περιφερειακής Επιτροπής για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων**, ενός οργάνου κοινωνικού διαλόγου με τη συμμετοχή αρμόδιων υπηρεσιακών παραγόντων, εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κοινωνικών και παραγωγικών φορέων, παραγωγών επικινδύνων αποβλήτων, επιχειρήσεων που ασχολούνται με τη διαχείρισή τους, Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων κλπ.

Σημείωση: Τα παραπάνω στοιχεία περιλαμβάνονται στο πόρισμα Ομάδας Εργασία του ΤΕΕ/ΤΚΜ. Το πλήρες κείμενο βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος: www.tkm.tee.gr (Δραστηριότητες ΤΕΕ/ΤΚΜ- Ομάδες Εργασίας – Θέματα περιβάλλοντος)

Δ.4 Πρωτόκολλο του Κιότο

Το Σύστημα Εμπορίας Εκπομπών είναι ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους στον αγώνα κατά της μεταβολής του κλίματος. Αποτελεί το πρώτο διεθνές σύστημα εμπορίας για εκπομπές CO₂ στον κόσμο. Καλύπτει περίπου 12.000 εγκαταστάσεις στις οποίες αντιστοιχεί σχεδόν το μισό των εκπομπών CO₂ στην Ευρώπη.

Ο στόχος του είναι να βοηθηθούν τα κράτη μέλη της ΕΕ να επιτύχουν τη συμμόρφωση προς τις δεσμεύσεις τους που απορρέουν από το Πρωτόκολλο του Κιότο. Η εμπορία εκπομπών δεν συνεπάγεται νέους περιβαλλοντικούς στόχους, αλλά παρέχει τη δυνατότητα συμμόρφωσης, κατά τρόπο λιγότερο δαπανηρό, προς στόχους υφισταμένους βάσει του πρωτοκόλλου του Κιότο. Η παροχή στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν της δυνατότητας να αγοράζουν ή να πωλούν δικαιώματα εκπομπής σημαίνει ότι οι στόχοι είναι δυνατόν να επιτευχθούν με το ελάχιστο κόστος. Σε περίπτωση που το σύστημα εμπορίας εκπομπών δεν είχε υιοθετηθεί, θα έπρεπε να είχαν ληφθεί άλλα μέτρα, περισσότερο δαπανηρά.

Το Πρωτόκολλο του Κιότο προβλέπει τρεις (3) μηχανισμούς μέσω των οποίων οι χώρες δύνανται να περιορίσουν το κόστος μείωσης των εκπομπών τους. Στους μηχανισμούς αυτούς περιλαμβάνεται και η εμπορία δικαιωμάτων εκπομπών, η οποία θα λειτουργήσει από το 2008 σε διεθνές επίπεδο. Δεδομένου ότι οι συναλλαγές εκπομπών αποτελούν νέο εργαλείο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεώρησε σημαντικό να αποκτηθεί από τα Κράτη Μέλη της η σχετική εμπειρία πριν αρχίσει το διεθνές πρόγραμμα συναλλαγών εκπομπών.

Η [Οδηγία 2003/87/ΕΚ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Οκτωβρίου 2003 (L 275/ 25.10.03) για τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου, προβλέπει τη λειτουργία ενός Κοινοτικού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, με στόχο την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των δεσμεύσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών - μελών της για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η Ελλάδα είναι πλήρως συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης για τις κλιματικές αλλαγές, έχει κυρώσει το Πρωτόκολλο του Κιότο (Ν. 3017/2002) και είναι ένα από τα 39 συμβαλλόμενα μέρη τα οποία έχουν δεσμευθεί με ποσοτικό απόλυτο όριο των εκπομπών.

Το Εθνικό Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για την περίοδο 2005-2007, σε εφαρμογή της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ, εκπονήθηκε από το ΥΠΑΝ. Η Ελλάδα κατέθεσε το [Εθνικό Σχέδιο Κατανομής 2005-2007](#) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 30/12/2004. Εκκρεμεί όμως η έγκριση του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η Ελλάδα έχει πλέον ενσωματώσει την Οδηγία 2003/87 στην εθνική νομοθεσία μέσω της ΚΥΑ 54409/2632/2004 με σημαντική όμως καθυστέρηση έχουν αδειοδοτηθεί η υπόχρεες εγκαταστάσεις.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ επισημαίνει ότι ανεξάρτητα των καθυστερήσεων που ήδη έχουν δημιουργήσει σημαντικά προβλήματα στη χώρα αλλά και στις επιχειρήσεις θα πρέπει για την απρόσκοπτη εφαρμογή της Οδηγίας να γίνουν άμεσα οι ακόλουθες ενέργειες.

- Ανάπτυξη και λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Καταγραφής Συναλλαγών / ΕΚΣΣ(National Registry)
- Διαπίστευση ανεξάρτητων φορέων για την επαλήθευση των ετήσιων εκθέσεων παρακολούθησης εκπομπών κάθε εγκατάστασης που εμπίπτει στο σύστημα. Το συγκεκριμένο θέμα συνδέεται άμεσα και με τη λειτουργία του ΕΣΥΔ
- Ουσιαστική πληροφόρηση των υπόχρεων εγκαταστάσεων για τη λειτουργία του συστήματος.
- Επίλυση προβλημάτων που αφορούν στη λειτουργία του συστήματος εμπορίας ρύπων όπως αδειοδοτήσεις, τρόπο λειτουργίας συστήματος, εκπαίδευση κτλ.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- Προσπάθεια για να μη μετακυληθεί το κόστος της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία από τις επιχειρήσεις στους καταναλωτές

Δ.5 Προστασία λίμνης Κορώνειας

Η προστασία της λίμνης Κορώνειας είναι παράδειγμα ασυνάρτητης πολιτικής και πρακτικής, τελικά έλλειψης πολιτικής βούλησης. Το αποτέλεσμα είναι η προσωρινή αναστολή της εξαφάνισης της λίμνης, λόγω βροχοπτώσεων και όχι λόγω μέτρων για τη σωτηρία της.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ από το 1998 και μετά από προσεκτική μελέτη του τότε masterplan, ήταν ο μόνος φορέας που είχε υποβάλλει λεπτομερείς προτάσεις και παρατηρήσεις. Από τότε επιζητά, μάλλον ανεπιτυχώς, τη συνεργασία με τους αρμόδιους, ενώ συνεχίζει να επισημαίνει σε κάθε ευκαιρία το αυτονόητο:

Ότι τα προγραμματιζόμενα έργα, υψηλής τεχνικής αξίας και ακόμα υψηλότερου προϋπολογισμού, αφού επανειλημμένα εξαγγέλθηκαν, εάν ποτέ υλοποιηθούν, δεν θα έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, εφόσον δεν προωθηθούν ριζοσπαστικές αλλαγές στις καλλιέργειες

Πάγιες προτάσεις του Τμήματος επί σειρά ετών ήταν:

- η αναγνώριση της **εθνικής σημασίας** του προβλήματος και η ανάληψη πρωτοβουλιών από τον Υπουργό Μακεδονίας Θράκης και το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
- η ουσιαστική επέκταση του Αγροπεριβαλλοντικού προγράμματος του Υπουργείου Γεωργίας. Η προώθηση από την ΝΑΘ και το Υπ. Γεωργίας διαρθρωτικών αλλαγών στις καλλιέργειες με βασικό χαρακτηριστικό την εφάπαξ χρηματοδότηση για την αλλαγή αρδευτικών μεθόδων, τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση καλλιεργειών με στόχο την βιωσιμότητα των αγροτικών νοικοκυριών της περιοχής.
- και τέλος, η άμεση έκδοση του ΠΔ για τις προστατευόμενες περιοχές των υδροβιότοπων της Λεκάνης.

Εν τω μεταξύ δεν υπάρχουν εξελίξεις σχετικές με την υλοποίηση του master plan, δεν υπάρχουν σχετικές αποφάσεις και χρηματοδοτικά πρωτόκολλα από το ΥΠΟΙΟ και κάποια όργανα όπως η επιτροπή επίβλεψης στην οποία συμμετέχουμε δεν λειτουργούν.

που επηρεάζουν τη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος.

Αντί του αναμενόμενου ΠΔ, υπογράφηκε τελικά Κοινή Υπουργική Απόφαση, η οποία είναι σε ισχύ από τον Μάρτιο του 2004. Με την ΚΥΑ 6919/2004, το υδροτοπικό σύστημα των λιμνών Κορώνειας-Βόλβης και Μακεδονικών Τεμπών χαρακτηρίστηκε ως Εθνικό Πάρκο και καθορίστηκαν ζώνες προστασίας, χρήσεις γης, περιορισμοί και όροι δόμησης για την περιοχή.

Όμως, το νέο αυτό νομοθετικό πλαίσιο, προκαλεί σοβαρότατα προβλήματα στη ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Επαρχίας Λαγκαδά καθώς και σε ένα μέρος του Ν. Χαλκιδικής, χωρίς παράλληλα να δημιουργεί τις συνθήκες αποτελεσματικής προστασίας για την περιοχή.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα είναι το όριο των 2000 κατοίκων που προβλέπεται συνολικά για την επέκταση νέων και υφιστάμενων οικισμών στη περιοχή της λεκάνης Μυγδονίας, δηλαδή σε μία περιοχή που αποτελεί το 51% της επιφάνειας του Ν. Θεσσαλονίκης και αφορά 16 Δήμους του Ν. Θεσσαλονίκης (72 οικισμούς) και το 12% της επιφάνειας του Ν. Χαλκιδικής και αφορά 4 δήμους (11 οικισμούς) του Ν. Χαλκιδικής.

Χαρακτηριστικό δείγμα προχειρότητας είναι ότι η Ειδική περιβαλλοντική Μελέτη βάσει της οποίας **εκδόθηκε η ΚΥΑ του 2004 στηρίχθηκε σε πληθυσμιακά στοιχεία της 1981-1991** τα οποία δεν αντιπροσωπεύουν την πραγματική αύξηση οικισμών της περιοχής. Τα νέα χωροταξικά δεδομένα της περιοχής δηλαδή, όπως η διέλευση της Εγνατίας οδού, οι προτάσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης, το Χωροταξικό Σχέδιο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, δεν λήφθηκαν υπόψη.

Επίσης τα όρια - περιορισμοί που αφορούν διάφορα έργα και δραστηριότητες δεν προέκυψαν από μελέτη αλλά από εναρμόνιση στην αλλαγή του θεσμικού πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης με αποτέλεσμα να μην αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά οι βασικές αιτίες που οδήγησαν στην υποβάθμιση της λίμνης (π.χ. γεωτρήσεις, υδροβόρες και ιδιαίτερα ρυπογόνες βιομηχανίες κ.α.)

Το ΤΕΕ προτείνει άμεσα την τροποποίηση της παραπάνω ΚΥΑ μετά από επικαιροποίηση της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης ώστε να αποφευχθούν ανεξέλεγκτες καταστάσεις αυθαίρετης δόμησης και ανάπτυξης οι οποίες θα επιβαρύνουν επιπρόσθετα την περιοχή.

Δ.6 Έργα Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Υγρών Αποβλήτων

Η καθυστερημένη υλοποίηση των Νομαρχιακών σχεδίων διαχείρισης υγρών αποβλήτων και η ανεπάρκεια πόρων ιδιαίτερα στα Εθνικό και στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο του Γ' ΚΠΣ δημιουργούν σοβαρότατες ανησυχίες.

Σχετικά μεγάλη καθυστέρηση παρατηρείται όσον αφορά τα έργα που πρέπει να έχουν παραδοθεί μέχρι τις 31/12/2005. **Συγκεκριμένα μέχρι το τέλος του 2005 απαιτείται να κατασκευαστούν 41 καινούριες μονάδες και να γίνει επέκταση σε 10 υφιστάμενες. Αντίστοιχα, σε 61 οικισμούς απαιτείται να κατασκευαστεί το αποχετευτικό δίκτυο και σε 39 να ολοκληρωθεί το υφιστάμενο δίκτυο αγωγών.**

Το συνολικό κόστος των έργων αυτών εκτιμάται περίπου σε **345 εκατ. ευρώ** που κατανέμεται σε 132 εκ. ευρώ για τα αποχετευτικά δίκτυα και σε 213 εκατ. ευρώ για τις μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων. Μάλιστα, το κόστος αυτό είναι το ελάχιστο δυνατόν, αφού δεν λαμβάνονται υπόψη στοιχεία που μπορεί να προκαλέσουν αύξηση των δαπανών (όπως στις περιπτώσεις οικισμών με αποχευτικά δίκτυα που διαθέτουν τα λύματά τους σε γλυκά νερά ή εκβολές ποταμών, σε περιοχές με «δύσκολη» μορφολογία εδάφους ή επιβάρυνση από τυχόν συνεπεξεργασία βιομηχανικών ή βιοτεχνικών αποβλήτων).

Από την κατανομή των απαιτούμενων έργων στις διάφορες περιοχές φαίνεται ότι **τα περισσότερα έργα και η μεγαλύτερη χρηματοδότηση συγκεντρώνονται στο Νομό Θεσσαλονίκης** (190,495 εκατ. ευρώ, έναντι 41,9 εκατ, στον αμέσως επόμενο νομό, το νομό Πιερίας). Προτείνεται:

1. Κατηγοριοποίηση των επιλογών και των προτεραιοτήτων και πολιτική-κοινωνική δέσμευση και παρακολούθηση του χρονοδιαγράμματος.
2. Συντονισμένη διεκδίκηση και εξασφάλιση πιστώσεων με βάση τις προτεραιότητες. Διάθεση πιστώσεων για την μελετητική ωρίμανση και αδειοδότηση έργων.
3. Λειτουργία όλων των υφιστάμενων μονάδων και εξασφάλιση της λειτουργίας και όλων των προβλεπόμενων μονάδων. Δραστηριοποίηση των αντίστοιχων ελεγκτικών υπηρεσιών περιβάλλοντος των Νομαρχιών. Αξιοποίηση πρωτοβουλιών συνεργασίας ΟΤΑ για την λειτουργία ΕΕΛ και αξιοποίηση του ιδιωτικού τομέα.
4. Προτεραιότητα στα δίκτυα αποχέτευσης στις περιοχές με βεβαρημένους αποδέκτες και στις περιοχές με υφιστάμενες ΕΕΛ.

Σημείωση: Πλήρη και αναλυτικά στοιχεία στην ιστοσελίδα του Τμήματος: www.tkm.tee.gr (Δραστηριότητες ΤΕΕ/ΤΚΜ- Ομάδες Εργασίας – Παλαιότερες ΟΕ - Θέματα περιβάλλοντος)

Δ.7 Έργα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αλλά και συνολικά στην χώρα μας τα θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων αποτελούν το κρισιμότερο θέμα περιβάλλοντος διότι : παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση και στα θέματα θεσμικού πλαισίου, και στην υλοποίηση έργων και στην ενσωμάτωση της τεχνογνωσίας από την διοίκηση και την αυτοδιοίκηση.

Σήμερα έργα προϋπολογισμού 64% των Νομαρχιακών Σχεδίων (60 δις δρχ.) στα οποία περιλαμβάνονται όλα τα έργα μεταφόρτωσης, ανακύκλωσης, ενεργειακής αξιοποίησης και επεξεργασίας και διάθεσης των ειδικών αποβλήτων (αδρανή, φρούτα, κλπ.) δεν έχουν ωρίμανση, χρηματοδότηση και φορείς υλοποίησης. Το συνολικό κόστος των έργων που προκύπτει από τους νομαρχιακούς σχεδιασμούς αγγίζει τα 262.000.000 ευρώ για Π.Κ.Μ, χωρίς να περιλαμβάνει αγροτικά και κτηνοτροφικά απόβλητα.

Τα σημαντικότερα προβλήματα καθυστέρησης παρουσιάζει ο Νομός Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια οι Νομοί Ημαθίας και Σερρών. Επισημαίνουμε ότι και τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Συνοχής δεν αντιμετωπίζουν τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για ολοκληρωμένη διαχείριση, μείωση παραγωγής, διαλογή στη πηγή, επεξεργασία και ανάκτηση υλικών και ενέργειας.

Λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των κονδυλίων που είναι δυνατόν να διατεθούν από το Ταμείο Συνοχής, το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, τον ιδιωτικό τομέα καθώς και τις απαιτήσεις που προκύπτουν από το νομοθετικό πλαίσιο, πρέπει να ολοκληρωθεί **άμεσα η επικαιροποίηση των υφιστάμενων σχεδίων σε επίπεδο περιφέρειας με την απαραίτητη θεσμική κάλυψη.** Επιπλέον, για να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί βάσει εθνικής νομοθεσίας επιβάλλεται να προχωρήσουν τα εξής:

- **Η ανάπτυξη Συστημάτων Διαλογής στην Πηγή, ιδιαίτερα για τα ανακυκλώσιμα υλικά.**
- **Η ανάπτυξη Μονάδων Επεξεργασίας κατ' ελάχιστο για τα βιοαποικοδομήσιμα υλικά.**
- **Η κατασκευή και λειτουργία μονάδων Ανάκτησης Ενέργειας από τα βιοαποικοδομήσιμα υλικά σε επίπεδο Περιφέρειας.**

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ προτείνει τα παρακάτω άμεσα μέτρα για την Κεντρική Μακεδονία :

- Επικαιροποίηση του σχεδιασμού σε επίπεδο Περιφέρειας.
- Αποσαφήνιση του ύψους των κονδυλίων που αναλογούν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
- Εντατικοποίηση της εφαρμογής σύγχρονων τεχνικών διαχείρισης με κύριο στοιχείο την πρόληψη και τη μείωση στην πηγή, διαλογή στην πηγή και αύξηση ποσοστών ανακύκλωσης.
- Επιλογή μονάδων επεξεργασίας και ενεργειακής αξιοποίησης στερεών αποβλήτων σε περιφερειακό επίπεδο
- Κατασκευή σταθμών μεταφόρτωσης, ώστε με τη μεταφορά των απορριμμάτων σε οργανωμένους χώρους, να γίνει δυνατή η αποκατάσταση των ανεξέλεγκτων χωματερών.
- Αποκατάσταση παλαιών χώρων.

Στο θέμα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, οι βιώσιμες λύσεις και ο σχεδιασμός προϋποθέτουν κοινωνική αποδοχή, οικονομικά εργαλεία και περιβαλλοντικές συνιστώσες, σε συγκριτική βάση όμως. Συνεπάγονται και επιβάρυνση των παραγωγών των αποβλήτων, δηλαδή των πολιτών. Για αυτό δεν υπάρχουν οριστικές λύσεις. Οριστική είναι μόνο η αναγκαιότητα για συνεχείς ανατροπές νοοτροπιών, καθώς εξελίσσεται η τεχνολογία και αναγνωρίζεται η ανάγκη για διατήρηση της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Σημείωση: Πλήρη και αναλυτικά στοιχεία στην ιστοσελίδα του Τμήματος: www.tkm.tee.gr (Δραστηριότητες ΤΕΕ/ΤΚΜ- Ομάδες Εργασίας – Παλαιότερες ΟΕ - Θέματα περιβάλλοντος)

Δ.8 Αντιπλημμυρική Προστασίας της Θεσ/νίκης.

Η μελέτη του ΤΕΕ/ΤΚΜ αφορούσε σε πρώτη φάση έγινε στην αναγνώριση και καταγραφή των βασικών προβλημάτων της ευρύτερης περιοχής, όπως οριοθετείται Δυτικά από τον Αξιό ποταμό και Ανατολικά μέχρι και τον Δήμο Θερμαϊκού και διατυπώθηκαν οι αναγκαίες λύσεις για την αντιμετώπισή τους. Στόχος της ήταν να επισημάνει τους κινδύνους για την ευρύτερη περιοχή του ΠΣΘ, να παρουσιάσει τις αναγκαίες άμεσες παρεμβάσεις, προκειμένου να γίνει ο αναγκαίος προγραμματισμός από τις αρμόδιες υπηρεσίες και να συμβάλει στην πρόληψη καταστροφικών γεγονότων. **Αξίζει να σημειωθεί ότι τα πορίσματα της μελέτης που παρουσιάστηκαν το 2003, ισχύουν και σήμερα στο ακέραιο.**

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συγκεντρωτικά τα έργα που θεωρούνται ως άμεσης προτεραιότητας.

ΤΕΕ ΤΚΜ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΡΓΩΝ ΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Α/Α	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΩΝ	
				ΕΥΡΩ	ΔΡΧ
1	A1	ΡΕΜΑ ΠΟΛΙΧΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΚΕΩΝ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	8.804.109	3.000.000.000
2	A2	ΤΜΗΜΑ ΔΕΝΔΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ & ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	11.738.811	4.000.000.000
3	A3	ΣΥΜΒΟΛΗ ΔΕΝΔΡΟΠΟΤΑΜΟΥ ΜΕ ΟΔΟ ΛΑΓΚΑΔΑ	ΤΕΧΝΙΚΟ	880.411	300.000.000
4	A4	ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ ΔΙΑΒΑΤΩΝ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	13.206.163	4.500.000.000
5	A5	ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΦΡΑΓΜΑΤΑ	1.467.351	500.000.000
6	A6	ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ ΛΥΤΡΑ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	2.934.703	1.000.000.000
7	A7	ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	2.934.703	1.000.000.000
8	A8	ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ & ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΕΣ	4.402.054	1.500.000.000
9	A9	ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ ΘΕΡΜΗΣ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	2.054.292	700.000.000
10	A10	ΧΕΙΜΑΡΡΟΙ ΔΗΜΟΥ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ	10.271.460	3.500.000.000
ΣΥΝΟΛΟ				58.694.057	20.000.000.000

Δ.9 Ατμοσφαιρική Ρύπανση

Η ατμοσφαιρική ρύπανση αποτελεί βασικό περιβαλλοντικό πρόβλημα για τη Θεσσαλονίκη, σε όλη τη διάρκεια της τελευταίας 20ετίας, κατά την οποία γίνεται συστηματική παρακολούθησή της.

Προβλήματα των πρώτων ετών, όπως τα επίπεδα συγκέντρωσης του διοξειδίου του θείου, έχουν σε σημαντικό βαθμό αντιμετωπιστεί, κυρίως με μέτρα που αφορούν στην καλύτερη ποιότητα των καυσίμων (υψηλότερος βαθμός αποθείωσης του diesel κίνησης, αντικατάσταση του μαζούτ από το πετρέλαιο για τις κεντρικές θερμάνσεις, μερική εισαγωγή του φυσικού αερίου σε διάφορους τομείς κατανάλωσης καυσίμων κ.ά).

Εν τούτοις, σοβαρά προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται όπως: α) οι ιδιαίτερα υψηλές συγκεντρώσεις, σε όλους σχεδόν τους σταθμούς της πόλης, τόσο των ολικών όσο και των εισπνεύσιμων αιωρούμενων σωματιδίων, με τιμές πολύ πάνω από τα αντίστοιχα θεσμοθετημένα όρια τόσο για τη χρονιά που διανύουμε όσο και –πολύ περισσότερο- για αυτά που θα ισχύσουν από το 2010, β) τα σημαντικά επίπεδα συγκέντρωσης διοξειδίου του αζώτου, κυρίως στις κεντρικές και υψηλού κυκλοφοριακού φόρτου περιοχές της πόλης, γ) οι υψηλές συγκεντρώσεις όζοντος, σε επίπεδα σημαντικά πάνω από τα αντίστοιχα όρια, στην περιφερειακή περιοχή της Θεσσαλονίκης (γεωγραφικό τόξο Πανοράματος – Νεοχωρούδας), δ) τα προβλήματα οχλήσεων του αστικού πληθυσμού από ασύμβατες με την κατοικία χρήσεις (οσμές, θόρυβος κλπ) κ.ά.

Τα παραπάνω καταδεικνύουν την ανάγκη συντονισμένης παρέμβασης στις διάφορες πηγές που προκαλούν τη ρύπανση της πόλης (κυκλοφορία, βιομηχανία, θέρμανση κ.ά) και ειδικότερα:

- Διεύρυνση και ολοκλήρωση της διείσδυσης του φυσικού αερίου, με αντικατάσταση των προηγούμενων καυσίμων, στο βιομηχανικό, οικιακό και εμπορικό τομέα.
- Εφαρμογή τεχνικών εξοικονόμησης ενέργειας και προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών.
- Ανανέωση του στόλου των οχημάτων, με χρήση κατάλληλων κινήτρων, από οχήματα που θα πληρούν τις αυξανόμενες προδιαγραφές της Ε.Ε. και συνδυασμός με μέτρα και έργα διευκόλυνσης της κυκλοφορίας στην πόλη.
- Χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών στη βιομηχανία και προώθηση της χρήσης καθαρών τεχνολογιών.
- Εφαρμογή των κατάλληλων χωροταξικών παρεμβάσεων, βάσει των υπαρχουσών μελετών, για άρση της κατάστασης ανάμιξης ασύμβατων χρήσεων κ.ά.

Δ.10 Θερμαϊκός Κόλπος

Η επεξεργασία του ΤΕΕ/ΤΚΜ για το θέμα, ξεκινά από τις παρακάτω διαπιστώσεις:

ο Θερμαϊκός κόλπος δέχεται σειρά σημαντικότερων ανθρωπογενών παρεμβάσεων και οχλήσεων που επηρεάζουν τη δομή και λειτουργία του οικοσυστήματος, όπως:

- η ανάπτυξη του πολεοδομικού συγκροτήματος, η βιομηχανική ανάπτυξη και την πλημμελή επεξεργασία των βιομηχανικών αποβλήτων, οι αγροτικές καλλιέργειες, οι κτηνοτροφικές μονάδες, οι μυδοκαλλιέργειες, η λιμενική δραστηριότητα αλλά και η εισαγόμενη ρύπανση που διοχετεύεται στο οικοσύστημα μέσω των διασυνοριακών πόρων.
- Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται φαινόμενα ερυθρής παλίρροιας και ανάπτυξης τοξικού φυτοπλαγκτού, που δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στη διάθεση των μυδιών προς τις προοριζόμενες αγορές.
- η ρύπανση των περιοχών του κόλπου έχει επιβεβαιωθεί με πολύπλευρες προσεγγίσεις (κυτταρικό επίπεδο, επίπεδο πληθυσμιακό, επίπεδο βιοκοινωνικό, επίπεδο χημικής ωκεανογραφίας)., ενώ έχει διαπιστωθεί ότι οι θαλάσσιες μάζες του κόλπου επηρεάζονται σημαντικά και καθορίζονται δυναμικά από τις παροχές των ποτάμιων συστημάτων που εκβάλλουν στον κόλπο.

και καταλήγει σε τεκμηριωμένες προτάσεις που αφορούν:

- ⇒ **τη θεσμοθέτηση Ενιαίου Φορέα Διαχείρισης του Θερμαϊκού**, ο οποίος θα πρέπει να λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή.
- ⇒ την πρόβλεψη μελετών παρακολούθησης του συστήματος και όλων των έργων που προγραμματίζονται στην περιοχή του κόλπου.
- ⇒ την άμεση έναρξη κοινωνικού διαλόγου με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς - παράγοντες της πολιτείας και κοινωνικούς εταίρους (βιομηχανία, αλιείς, οστρακαλιείς, μυδοκαλλιεργητές, τουριστικές επιχειρήσεις, αγρότες, περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις κ.ά.), προκειμένου να γίνει ο κοινωνικός σχεδιασμός της βιώσιμης ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής.

Δ. 11 Μονάδα επεξεργασίας απορριμμάτων Ν. Ημαθίας

Η επιλογή του χώρου εγκατάστασης της Μονάδας επεξεργασίας απορριμμάτων του νομού Ημαθίας αποτελεί παράδειγμα στρεβλού σχεδιασμού, όπου η προσπάθεια επίλυσης ενός περιβαλλοντικού προβλήματος, δημιουργεί άλλα εξίσου σημαντικά, δρομολογεί κινδύνους για τη δημόσια υγεία και καταλύει εθνικούς και παγκόσμιους θεσμούς.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει επανειλημμένα ασχοληθεί με το θέμα τονίζοντας ότι διαφωνεί στο ελάχιστο με το έργο αλλά μόνο με την επιλεγείσα θέση, η οποία βρίσκεται:

- Σε απόσταση μόλις **350** μέτρων από τον ποταμό Αλιάκμονα, και μάλιστα **από τον ταμιευτήρα ύδρευσης της Θεσσαλονίκης** και με υδραυλικό φορτίο έναντι του ποταμού.
- Σε απόσταση μόλις 1,5 χλμ. από τον κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο των Αιγών (Βεργίνα) (Υ.Α. 35117/2019/2.8.95), που συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO.
- Σε απόσταση μόλις 4 χλμ. από το μουσείο της Βεργίνας, που, με 230.000 επισκέπτες ετησίως, είναι, από άποψη ενδιαφέροντος κοινού τουλάχιστον, ο **σημαντικότερος αρχαιολογικός χώρος της χώρας βορείως της Αττικής** και των Δελφών.
- Σε περιοχή που έχει ρητώς κηρυχθεί ως ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (ΥΑ 8383/92/28.1.93), πλησίον περιοχής της Natura 2000 (στενά Αλιάκμονος, Α12100002) και μάλιστα σε περίοπτο σημείο, ορατό από μεγάλο τμήμα της Εγνατίας οδού.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ενημέρωνε διαρκώς για τις θέσεις και τις προτάσεις του την Αυτοδιοίκηση, όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ζήτησε και έλαβε τη γνωμοδότηση του Συνηγόρου του Πολίτη και του Επιμελητηρίου Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας οι οποίοι επιβεβαίωσαν τα επιχειρήματά του, ενώ τις απόψεις του αποδέχτηκε και η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Ν.Α. Ημαθίας. Γι' αυτό και εύλογα προκύπτουν τα παρακάτω ερωτήματα:

- Με τόσα σοβαρά αρνητικά στοιχεία τα οποία αναγνωρίζει και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, γιατί εμμένει στην επίμαχη θέση και μάλιστα αποκλειστικά και μόνο σε αυτή;
- Η υγεία των κατοίκων της **“περιοχής πρωτεύουσας”** προστατεύεται με ειδική υγειονομική διάταξη η οποία απαγορεύει την εκτέλεση έργων και τη διάθεση στερεών αποβλήτων σε απόσταση 1500 μέτρων από τις λίμνες και τη διώρυγα του Μόρνου. Η υγεία των κατοίκων του δεύτερου μεγαλύτερου Πολεοδομικού συγκροτήματος της χώρας, όμως, γιατί επαφίεται στα μέτρα και στους όρους που ίσως προβλεφθούν από μία μελλοντική, πιθανόν πληρέστερη ΜΠΕ (εφόσον η ανά χείρας δεν αντιμετωπίζει το θέμα);
- Πως είναι δυνατόν η ΜΠΕ ενός έργου, να τίθεται για έγκριση χωρίς πρόβλεψη για πλήρη, λεπτομερή και επαρκή διαδικασία επεξεργασίας των λυμάτων και χωρίς καν πρόβλεψη για τον τρόπο απορροής των ομβρίων, όταν ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα αυτού του έργου είναι η γεινιάσή του με ταμιευτήρα νερού που προορίζεται για πόσιμο;
- Τελικά, πως είναι δυνατόν να αγνοούνται στην ΜΠΕ οι υποδείξεις της Ειδικής Υπηρεσίας του ΥΠΕΧΩΔΕ, να μη δίνονται απαντήσεις σε μία σειρά σημαντικότερων θεμάτων, να επισημαίνονται όλα αυτά όπως και η ορθότητα της ένστασης του ΤΕΕ/ΤΚΜ από την αρμόδια υπηρεσία της ΝΑ Ημαθίας, να γίνονται δεκτά από το Νομαρχιακό Συμβούλιο αλλά τελικά η μελέτη να παίρνει θετική γνωμοδότηση;